

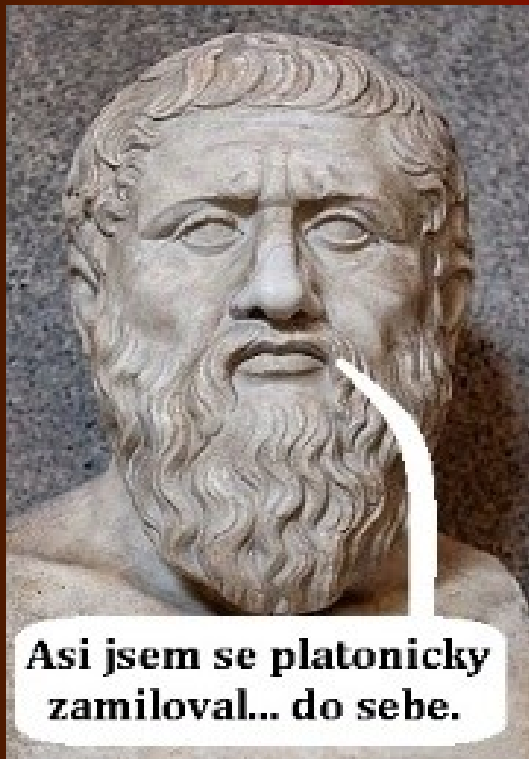
Úvod do filozofie 1/Filozofie 1

Platón & „objektivní idealismus“

Platón (427 – 347 př. Kr.)

- žák Sókrata, vl. jménem Aristoklés;
- původem aristokrat a básník (všechny své básně spálil o spisovatelství se vyjadřoval hodně hanlivě, písmo oslabuje paměť’).

Asi jsem se platonicky zamiloval... do sebe.

Dílo (formou dialogů):

Obrana Sókratova,

Prótagoras (kritika sofistů, pojetí ctnosti),

Menón (poznání jako vzpomínání, *anamnésis*),

Kratylos (o jazyce),
Symposion (erós jako filosofie),
Faidón (o duši a idejích),
Políteiál/Ústava (o spravedlivém společenském zřízení),
Faidros (o třech složkách duše a idejích),
Timaios (přírodní filosofie/kosmologie, vliv pythágorejců),
Zákony (o politice a státě → nedokončený spis).

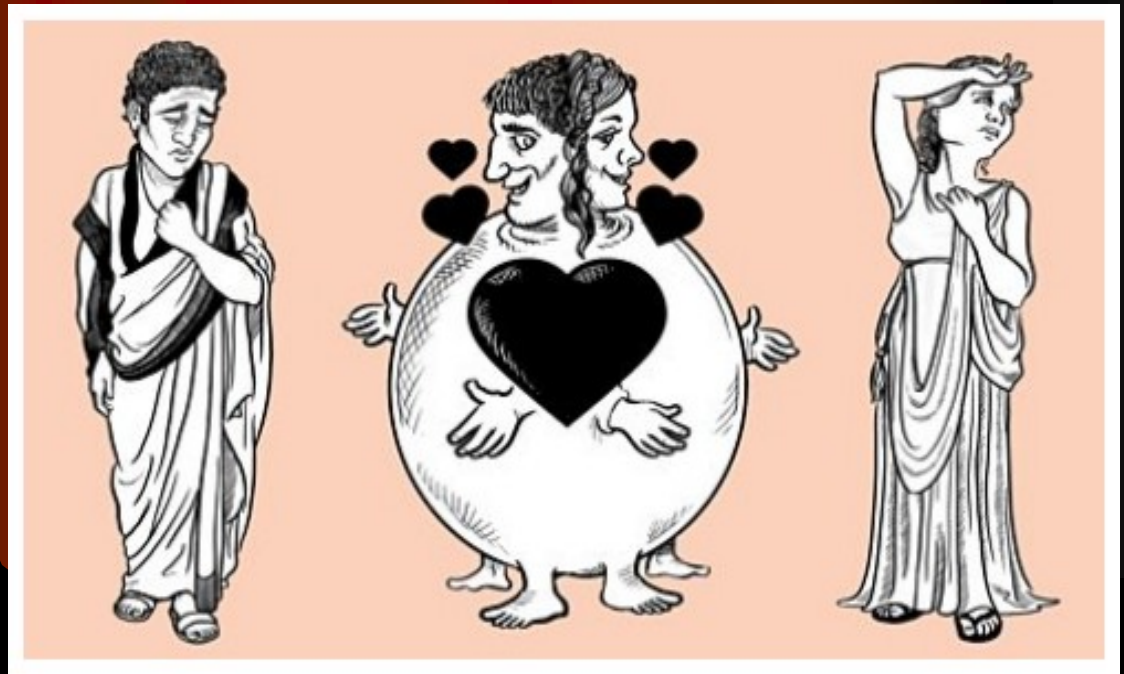
Základní filosofická otázka se odvíjí od **lásky** (*Erós*)!
Erós je puzením smrtelníka povznést se k nesmrtelnosti.

„Láska je touha ploditi v kráse.“

(Nejde ale o lásku tělesnou! Ale lásku k pravdě, kráse a dobru.)

Ambivalentní vztah k ženám...

- žena jako inkarnace zbabělého muže
(„Žena je muž, který byl potrestán.“);
- žena jako „nástroj“ k plození potomků,
ale
- žena má mít s mužem stejná občanská práva a
stejnou výchovu.
- žena jako druhá
polovina muže!

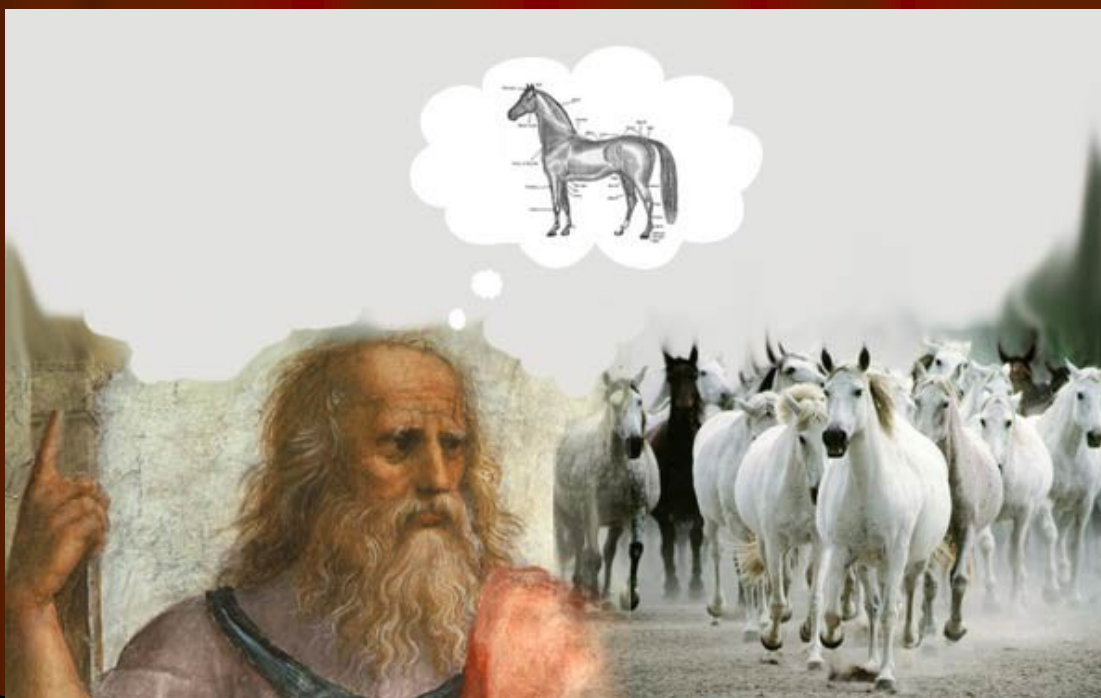

Učení o ideách

Co je spravedlnost?

Co je skutečnost?

Co je pravda?

A co je „covitost“?

(Ideje – z řec. *eidos*,
= obraz, podoba)

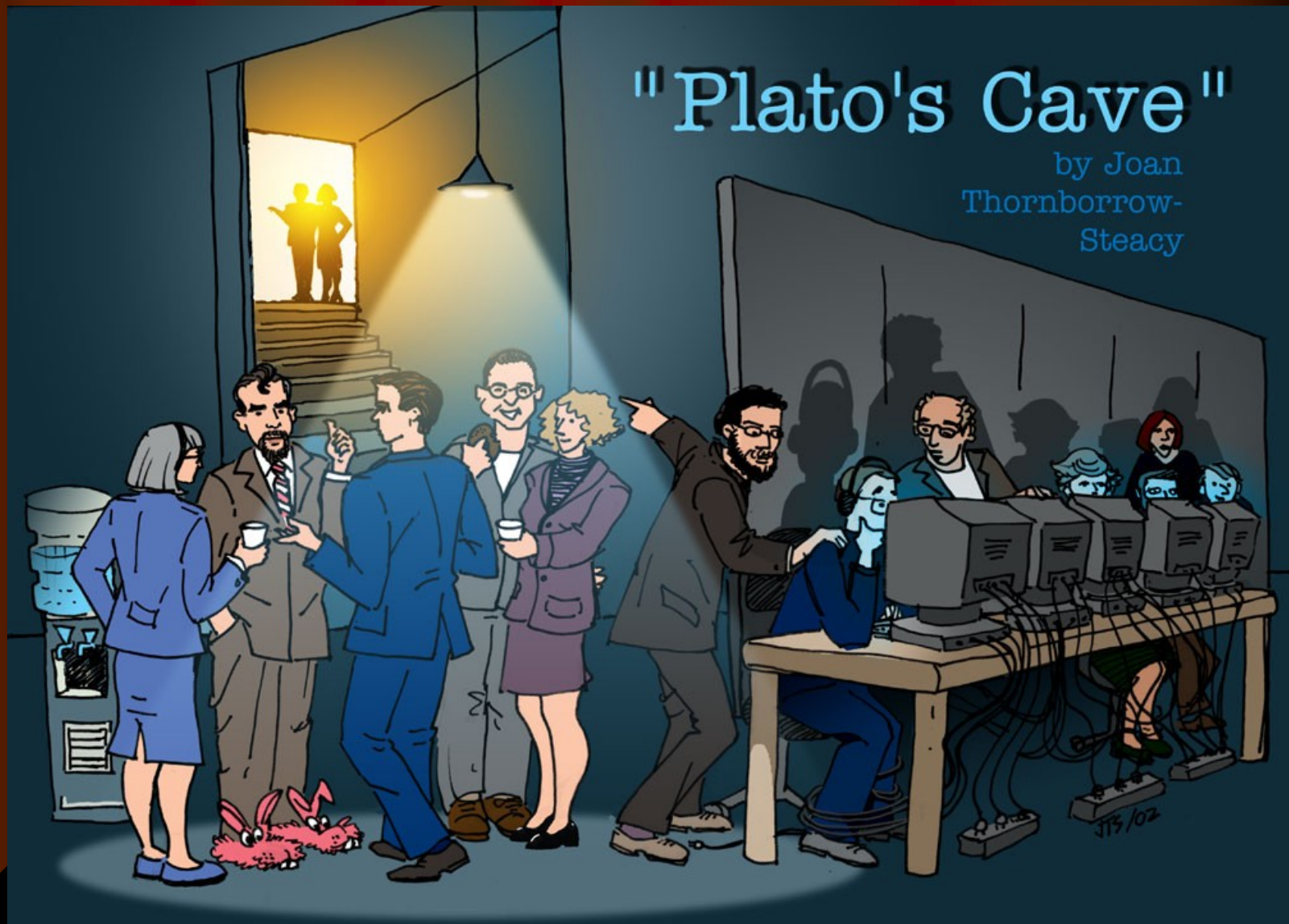
Mýtus o jeskyni (*Ústava*, kniha VII.)

To, co nám zprostředkovávají smysly je jenom stínem skutečné reality!

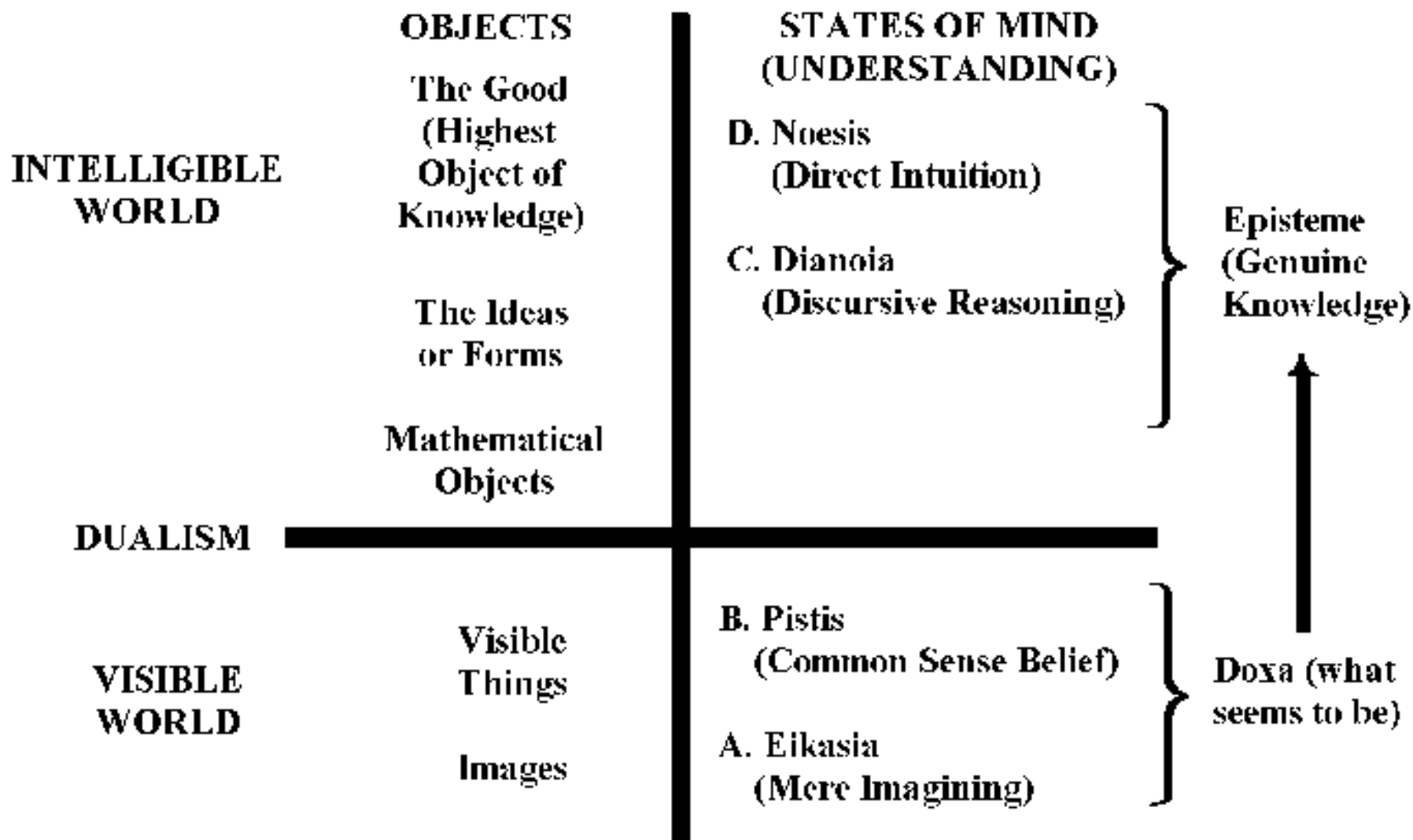
Sun		Idea of the Good
Natural things		Ideas
Shadows of natural things		Mathematic Objects $a^2 + b^2 = c^2$
Fire		Sun
Artificial things		 Living and dead things
Shadows of artificial things		 Symbols
Level of analogy		Sun and lines analogy

„Jeskyně“ v informační době...

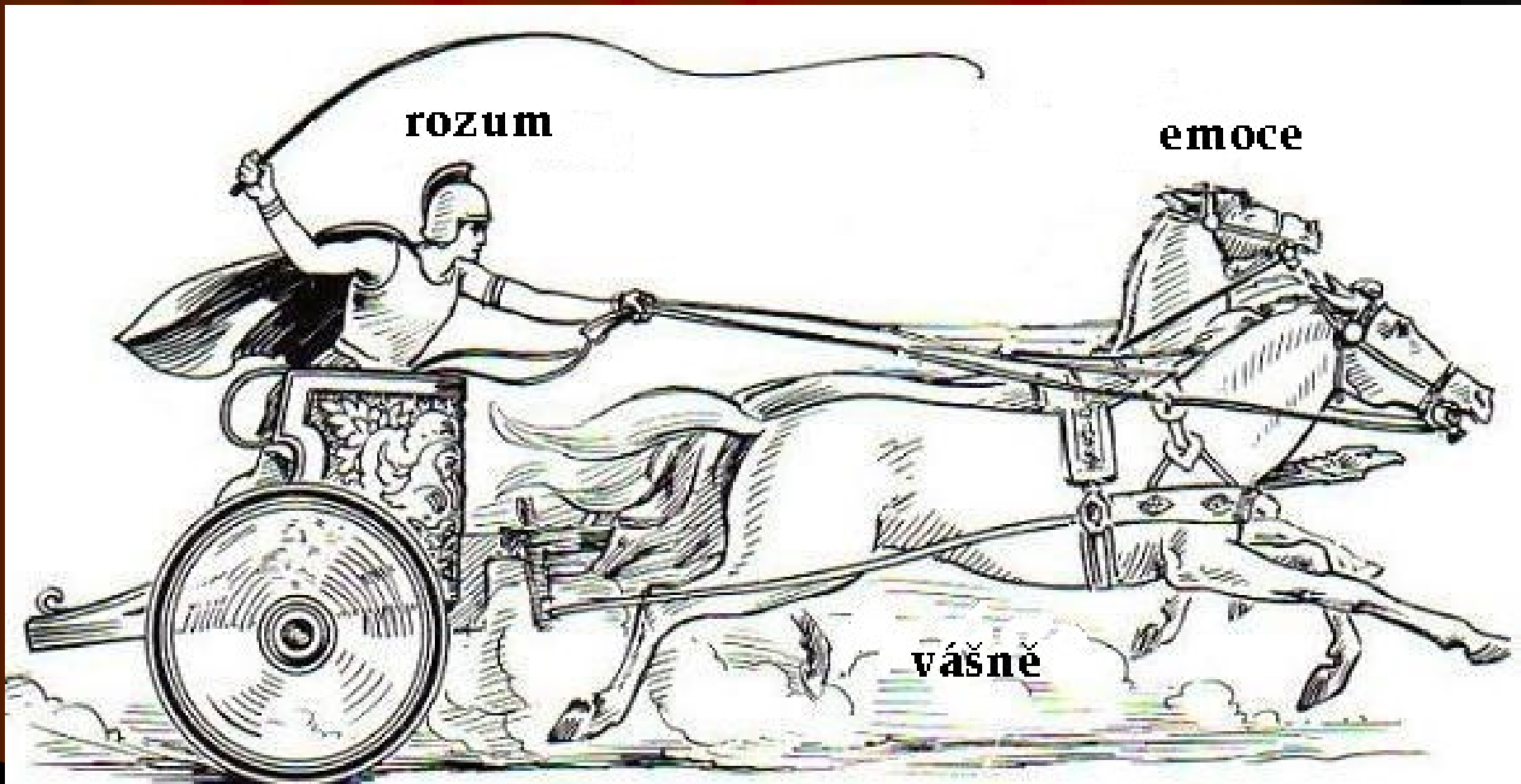
Typy poznání

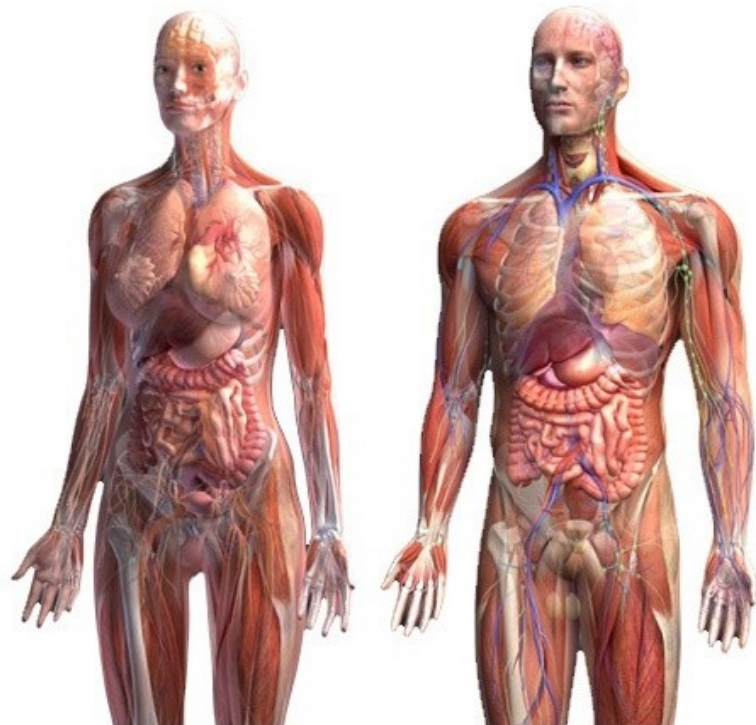
PLATO'S FIGURE OF THE DIVIDED PLANE

Lidská duše... aneb Co je člověk?

„Člověk je dvounohá bytost bez peří. A s širokými nehty!“

hlava	rozum	moudrost	filosofové
srdce	vůle	statečnost	vojáci
podbřišek	žádostivost	uměřenost	řemeslníci
↑	↑	↑	↑
části těla	složky duše	ctnosti	sociální role

- 3 částem těla odpovídají 3 složky duše a 3 etické ctnosti (*arété*) → **etický pozitivismus**;
- ideální poměr ctností vede k ctnosti nejvyšší → **spravedlnost!**

Nauka o státu

Polis – hledání spravedlivého uspořádání obce či státu.

Ústav je tolik druhů, kolik je druhů lidí.

Aristokracie – vláda nejlepších, nejurozenějších;

Oligarchie – vláda bohatých;

Demokracie – vláda lidu (lůzy), hrozba svévole;

Tyranie – neomezená a vláda (násilí) jednoho.

Špatné formy zřízení jsou: oligarchie, demokracie, tyranie.

Stát má tři přirozené úkoly:

1. výživu a zisk jako základ bohatství;
2. obranu před nepřítelem;
3. řízení rozumem (filosofem/panovníkem).

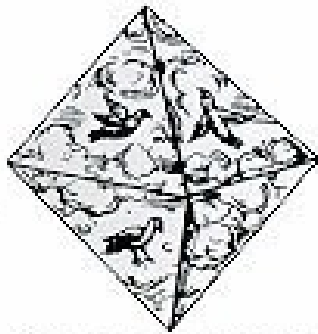
Stát má tři přirozené stavy:

1. řemeslníky
2. strážce, vojáky
3. vládce a filosofy

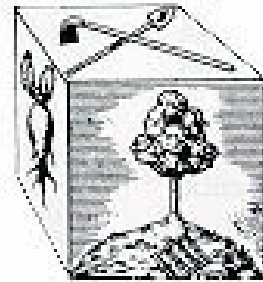
Vláda filosofů a problém **totalitárního státu!**

Platónská tělesa

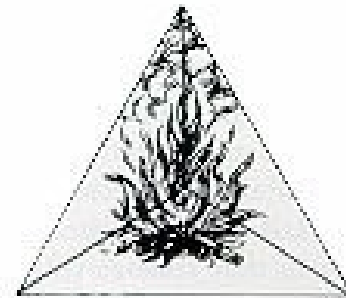
Academia → „*Nevstupuj, kdo neumíš matematiku!*“

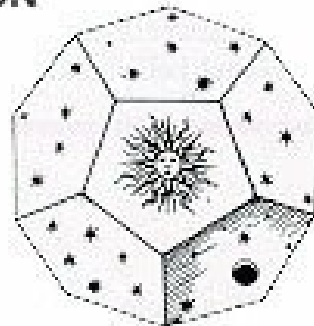
OCTAHEDRON
Air

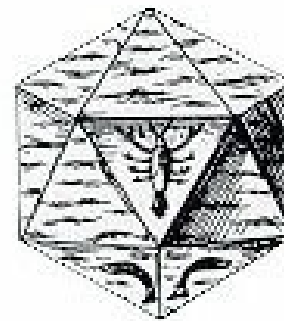
CUBE
Earth

TETRAHEDRON
Fire

DODECAHEDRON
the Universe

ICOSAHEDRON
Water

Pár citátů:

„Nikdo neví, co je smrt, a přece se jí všichni bojí, jako by uznávali, že je největším zlem, třeba je pro člověka největším dobrem.“

„Znalost slov vede ke znalosti věci.“

„Chlapec se stává mužem, když obejde kaluž, místo aby do ní vstoupil.“

„Tak jako feny a psi vykonávají stejné služby při hlídání i lovu, tak v dokonalé obci mají být ženy účastny těchž prací jako muži.“

A na závěr... (autentický citát!)

